

OKM lausuntopyyntö: Toiminnallista ruotsia -lähtökohtia ruotsin opetuksen kehittämiseksi toisena kotimaisena kielenä

230/00.04.00/2012

Kunnanhallitus § 152

Valmistelija: kunnansihteeri Pirjo Vatanen

Ruotsin kielen opetuksen kehittämisryhmä jätti 7.5.2012 opetusministeri Jukka Gustafssonille raporttinsa ehdotuksineen ruotsin kielen opetuksen ja oppimisen parantamiseksi eri koulutusasteilla. Raportti löytyy opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta osoitteesta http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2012/Toiminnallista_ruotsia.html

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää raportista ja työryhmän esityksistä lausuntoa 31.8.2012 mennessä. Lausunnossa pyydetään osoittamaan ehdotuksien kommentoinnin yhteydessä mihin nimenomaiseen ehdotukseen kommentti liittyy. Sivistystoimen esittelijä, rehtori Auli Halonen on esittänyt lausunnoksi seuraavaa:

"Ruotsin kielen rooli on ongelmallinen Itä-Suomessa. Arkielämässä hyvin harvoin törmää tilanteisiin, jossa kieltä kuulee, näkee tai joutuu itse käyttämään. Siksi perusopetuksen oppilaiden on vaikeaa motivoitua opiskelemaan ruotsin kieltä, erityisesti sellaisissa tilanteissa, kun oppimismotivaatio yleisesti on kadoksissa. Myös joissakin kodeissa ruotsin kielen osaamista ei arvosteta ja sukupolvelta toiselle periytyvää pakkoruotsi-kammosa ei peruskoulun kolmen viimeisen vuosiluokan aikana saada korjattua.

Toisen asteen opiskelijat lukiossa puolestaan ymmärtävät ruotsin kielen tarpeellisuuden jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kaksikielisyyden merkityksen Suomen länsirannikolla tai pääkaupunkiseudulla. Sen vuoksi heidän oppimismotivaationsa ei ole ruotsin kielen osalta yhtä heikko. Myös lukioissa on opiskelijajoukko, jonka perusvalmiudet ovat jääneet perusopetuksessa niin heikoiksi, että he hädin tuskin selvittävät ruotsin pakolliset kurssit.

Kehittämisryhmän ehdotuksista voisi olla itäsuomalaisesta näkökulmasta hyötyä juuri silloin, jos ruotsin kielen oppiminen alkaisi jo ennen seitsemättä luokkaa. Yleisesti alakouluiässä koulumotivaatio on huomattavasti murrosikäisiä korkeampi, ja se jo varmasti vaikuttaisi oppimistuloksiin. Toisaalta pitää muistaa se, että englannin roolia yleisenä vieraana kielenä ei saa vaarantaa lisäämällä kielivalikoimaa harkitsemattomasti alaluokille. Myös vapaaehtoisuus on tärkeä asia. Jos oppilas kokee jonkin asian pakoksi, hänen motivaationsa laskee entisestään.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten oppimisessa tulee kuitenkin huomioida se, mihin painopiste vieraiden kielten opiskelussa asetetaan. Onko tärkeämpää oppilaan edun nimissä käydä usean kielen perusteet vai riittääkö se, että saa keskittyä yhteen kieleen.

Oikeanlaisella rahoituksella (esim. valinnaisen A2 kielen tuntien korvamerkitty valtionavustus) voidaan varmasti ohjata kuntia ja kouluja päätöksenteossa ja kieliryhmien resurssoinneissa. Koulujen virkarakenteet antavat mahdollisuuden myös ruotsin A2-kielen tarjonnalle tai kielikylpytyyppiselle toiminnalle ilman raskasta luokanopettajien täydennyskoulutusta. Esimerkiksi kunnassamme on järjestetty kerhotoiminnan puitteissa jo englanninkielen kielikylpyä alkuopetuksen oppilaille. Enkku-kerho oli niin suosittu, että siihen piti perustaa kaksi ryhmää.

Kansainväliset hankkeet, joissa käytetään ruotsin kieltä auttavat varmasti motivoitumaan, koska niissä huomataan kielen osaamisen merkitys. Toivoisimme, että painopiste ruotsinkielisten hankkeiden myöntämisessä voisi olla juuri Itä-Suomessa, koska luonnolliset kontaktit ja ruotsinkieliset suomalaiset puuttuvat tältä alueelta."

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus hyväksyy lausuntoesityksen.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Otteen oikeaksi todistaa

Sonkajärvellä 27.8.2012

Pirjo Vatanen
pöytäkirjanpitäjä

Jakelu

opetus- ja kulttuuriministeriö